

Asia: VN/18125/2025

Ehdotus hallituksen esitykseksi taiteen perusopetuksesta annetun lainsäädännön uudistamiseksi

1 § Taiteen perusopetuksen tarkoitus ja tavoitteet

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kuvataideopettajat KUVIS näkee hyvänä sen, että kaikki ikäluokat tavoittava taidekasvatus nähdään arvokkaana osana elinikäistä oppimista. Tässä lakimuutoksessa näemme kuitenkin tärkeämpänä sen, että lapset ja nuoret tulisivat mainituiksi taiteen perusopetuksen ensisijaisena kohderyhmänä.

Kohderyhmän korostaminen tukee rajallisten resurssien kohdentamista.

3 § Opetussuunnitelma, oppimäärän mitoitus ja laajuus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

KUVIS ry kannattaa yhden oppimäärän malliin siirtymistä.

Yksi yhtenäinen oppimäärä edistää kahden nykyisen oppimäärän (pitkä ja laaja) sijaan paremmin taiteen perusopetuksen yhdenmukaisuutta, kehittämistä, ja toiminnan laatua. Se myös tasa-arvoistaa visuaalisille aloille tyypillisen kontakti- ja ryhmäopetuksen oppimäärän mitoituksena suhteessa erityisesti yksilöopetukseen. Lisäksi opetustuntimäärän sitominen 1500 opetustuntiin tekee opetuksen järjestäjän näkökulmasta rahoituksesta ennakoitavaa. Se puolestaan tukee pitkäjänteistä opetuksen kehittämistä eri oppilaitoksissa. Samoin yksi yhtenäinen opintojen 50 opintopisteen mitoitus yhdenmukaistaa opetuksen laajuuden eri taiteen aloilla.

Ehdotuksen mukaan valtakunnallisilla opetussuunnitelman perusteilla määrätään tarkemmin opintojen rakenne. Rakenteen tulee olla joustava, ja se voi sisältää esimerkiksi moduuleja opintojen rytmittämistä varten. Perusteiden tulee myös tukea mahdollisuuksia koulujen väliseen yhteistyöhön

ja oppilaan mahdollisia opintoja muissa oppilaitoksissa. Opetussuunnitelmien tulee mahdollistaa erityisesti kuvataiteelle ja visuaaliselle kulttuurille ominainen monipuolinen sisältöjen ja työtapojen toteuttaminen.

4 § Kunta koulutuksen järjestäjänä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

5 § Koulutuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

7 § Koulutuksen järjestämislupa

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

8 § Koulutuksen järjestämisluvan muuttaminen ja peruuttaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9 § Koulutuksen järjestäminen ja muu toiminta

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

10 § Yhteistyö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Näemme yhteistyön lakiin kirjoitettuna positiivisena mahdollisuutena. Laissa mainitut "muut yhteisöt" tulee tulkita mahdollisimman laaja-alaisena ja olla joustavasti kunkin oppilaitoksen toimintaympäristöön sovellettavissa. Tulkinnan tulee kannustaa toimintaan, jossa yhteistyökumppaneina ovat myös muiden asteiden oppilaitokset, kulttuuri-, taide- ja muut mahdolliset organisaatiot ja toimijat, myös kunta- ja muut hallinnolliset rajat ylittävästi. Mahdollisuuksien kenttää kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin alalla kuvataan mm. Kuvataidekoulutuksen ja -kasvatuksen visio 2030 -työn yhteydessä vuosina 2021-2022 laaditussa taidekasvatusverkoston kuvauksessa.

11 § Vastuutehtävä

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Näemme hyvänä uudistuksena valtakunnalliset vastuutehtävät.

Vastuutehtävistä päätettäessä tulee toiminnalle olla selkeästi määritellyt tavoitteet ja toimenpiteet. Vastuutehtävän antamisessa tulee painottaa suunnitellun toiminnan tulosten jakamista ja toimeenpanoa. Tehtävälle tulee kullekin oppilaitokselle taata riittävä ja pitkäjänteinen rahoitus, ja vastuutehtäviä tulee jakaa eri puolille Suomea. Vastuutehtävien määrittelyssä voidaan huomioida myös kohdan 10§ yhteistyökenttä.

12 § Valtion rahoitus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Uudistuksen yhtenä tarkoituksena on ollut, että oppilasmäärien huomioiminen valtion rahoituksessa kompensoisi ryhmäopetuksen pieniä tuntimääriä. Rahoitusmalli tasa-arvoistaa eri taiteenalojen taiteen perusopetukselle myönnettävää valtionavustusta. Se myös vahvistaa koulutuksen alueellista saatavuutta ja saatavuutta muuttuvassa toimintaympäristössä. Ehdotuksessa määritelty uudistus on merkittävä ja kannustettava muutos erityisesti ryhmäopetukseen perustuvalla kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin opetukselle.

Näemme erityisen kannatettavana sen, että järjestelmä tukee rahoituksen jatkuvuutta ja ennustettavuutta sekä suuntaa rahoitusta myös oppilasmäärien, ei pelkästään opetustuntimäärien perusteella. Esityksen mukaisesti opetustuntikohtaisen valtionosuuden perusteena käytetään suoritteiden määrän määrittelyinä koulutuksen järjestäjän oppilaitoksessa kolmen edellisen

varainhoitovuoden aikana toteutuneen opetustuntimäärää, toteutunutta oppilasmäärä ja oppimäärän suorittaneiden oppilaiden määrää. Lisäksi se mainitsee koulutuksen alueellisen saatavuuden, jota pidämme erityisen tärkeänä valtionosuuden perusteena. Uudistuksen tulee myös tähdätä siihen, että toteutuneen oppilasmäärän ja oppimäärän suorittaneiden määrän painoarvoa korotetaan jatkossa osana suoritettujen vuosittaista vahvistamista.

13 § Henkilöstö

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

14 § Oppilaaksi ottaminen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

15 § Oppilailta perittävät maksut

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

16 § Oppilaan osaamisen arviointi ja todistus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Osaamisen arviointi ja oppilaalle annettavat todistukset tulee määritellä valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa. Niissä tulee huomioida myös mahdolliset välitodistukset.

18 § Tietojensaanti- ja ilmoitusoikeus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

19 § Koulutuksen arviointi

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Siirtymäsäännökset (lakiesityksen 22-24 §:t)

Valitse sopivin

Kannatan

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. Esityksen sisältämä uusi valtionrahoitusmalli. Mitä mieltä olette työryhmän esityksestä:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Tuemme tässä kohdassa erityisesti Kuvataidekoulujen liiton asiantuntevaa lausuntoa.

20 § Taiteen perusopetuksen opettajan kelpoisuus

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kuvataideopettajat KUVIS katsoo, että lainsäädännöllä tai asetuksilla ei tule heikentää suomalaisen taidekasvatuksen opetuksen pohjaa ja laatua ja lieventää henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia. Siten emme hyväksy esityksessä ehdotettua kelpoisuusvaatimusten kohtaa 5 .

Mikäli kelpoisuuksia heikennetään, vaarannetaan koulutuksen arvostus, oppimistulokset ja alan vetovoima – myös opettajankoulutuksen näkökulmasta. Kannatamme erityisesti sitä, että taiteen perusopetukseen vaadittaisiin pedagogisesti ja muodollisesti pätevä maisterinopinnot suorittanut opettaja, esim. kuvataidekouluissa kuvataideopettaja. Taideopettajan työ sirpaloituu tulevaisuudessa yhä enemmän, ja opettaja yleensä opettaa usemmalla eri kouluasteella. Työllisyyden ja korkeakoulutetun opettajan työllistymisen mahdollistamiseksi kelpoisuusehtoja ei tule alentaa.

Ainoana mahdollisuuden poiketa vaatimuksista näemme sellaiset oppilaitoskohtaiset opetussuunnitelman mukaisen opetuksen, joissa erityisillä perusteilla voidaan opettajana käyttää oman alansa ansioitunutta taiteellista osaajaa ilman pedagogista koulutusta. Tämä voidaan toteuttaa ilman että asetuksessa on tässä kohdin kohta 5.

4. Ehdotus asetukseksi taiteen perusopetuksesta. Mitä mieltä olette työryhmän ehdotuksesta:

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

Muut kommentit ja huomiot:

Pyydämme, että kommentti aloitetaan viittaamalla työryhmän ehdotuksen lukuun, alakohtaan, kappaleeseen tai pykälään. Jos kommentti ei koske mitään tiettyä esityksen kohtaa, pyydämme, että kommentti aloitetaan sanoilla "Yleinen kommentti"

Kuvataideopettajat KUVIS toteaa, että uudistuksen tehtävänä ja tavoitteena on ollut tasa-arvoistaa eri taiteenalojen taiteen perusopetusta, erityisesti valtion rahoituksen osalta. Ehdotetut uudistuksen edistävät tätä tavoitetta hyvin.

Suomalainen taidekasvatuksen perinnettä kaikilla koulutuksen aloilla kuvaa laadukkuus, tavoitteellisuus ja pedagoginen osaaminen. Siksi painotamme kelpoisen opettajan roolia taidekasvattajana, kouluasteesta riippumatta. Tulevaisuudessa tämä on entistä tärkeämpää: ympäristön muuttuessa kelpoisen opettajan työnkuva on entistä sirpaleisempi. Työllistyäkseen moni korkeastikoulutettu taidekasvattaja joutuu työskentelemään samanaikaisesti usealla eri kouluasteella.

Taiteen perusopetus ja perusopetuksen taidekasvatus ovat sanapari, joiden sisältö ei ole yleisessä käytössä selkeä tai riittävän eriytynyt. Ehdotamme, että lakimuutoksen yhteydessä tätä selvennettäisiin.

Väyrynen Erja
Kuvataideopettajat KUVIS ry